

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

92. An filij Infidelium post septennium, si sit dubium, sint nec ne rationis compotes, sint, invitis parentibus, baptizandi? Ex p. 7. tr. 11. & Misc. 2. res. 40.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

§.1. **E**st hoc illicitum, & contra Religionem docet Suarez in 3. part. disp. 25. sect. 5. Sed Vasquez disp. 155. censet per se loquendo non esse illicitum, & quidem non esse contra iustitiam facile potest ex dictis colligi; cum enim dominus habeat potestatem suam mancipium gubernandi, nullam parenti infert injuriam Baptismum illo invito procurando; non peccat etiam per se contra reverentiam Baptismo debitam, quia potest diligenter curare ne proles seducatur à parente, cum accesserit usus rationis, vel prolem, vel parentem vendendo, vel aliter occurrendo malo impendenti. Quid si aliquis in particulari non possit insufficienter periculis occurrere, nullo modo debet prolem baptizare invito parente infideli.

RESOL. XC.

An in casibus, in quibus licitum est baptizare filios Infidelium, teneantur domini hoc facere sub onere peccati mortalis? Ex parte 3. tractatu 4. Resolutione 1.

Quæ hic est supra Ref. 37.

Sup. hac obligatione in Ref. seq. & cursum in fin. §. Tertia. Ref. not. præterit.

§.1. **S**atis probatum est in *resolut. 45. tract. 1. Miscellanei*, posse dominos invitis parentibus baptizare filios infidelium, quæritur modò, an domini in tali casu teneantur, sub onere peccati mortalis, illos baptizare? Affirmativè respondent Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 155. cap. 7. Turrianus in 2. 2. tom. 1. disp. 54. dub. 2. & ego ubi supra; & hoc ratione charitatis.

2. Non reticem tamen contrarium docere doctissimum Lorcam in 2. 2. quæst. 10. art. 12. disp. 37. n. 22. ubi sic asserit: Est dubium, utrum in omnibus casibus, in quibus concessimus filios infidelium baptizari posse, non solum liceat, sed etiam subfit obligatio baptizandi; videtur enim subesse obligationem: quia in his, in quibus prodesse possumus saluti spirituali proximi, tenemur prodesse lege charitatis, præsertim in re tanti momenti, qualis est susceptio Baptismi, & iis qui aded indigent, ut sunt infidelium filij. Respondeo, in tribus casibus concessimus posse pueros infidelium baptizari. Primus est in articulo mortis. Secundus, si inveniatur separati à parentibus. Tertius, si filius servi separatur hac intentione. In primo casu videri potest subesse obligationem baptizandi propter extremam pueri necessitatem; probabilius tamen censo non esse, neque aliquis hanc obligationem adstruit, quia totum negotium salutis pueri ante usum rationis commissum est parentibus, & idèd nullus alius tenetur de ejus salute sollicitus esse, neque puer extremè indiget, quamdiu per parentes illi provideri potest; & baptizare puerum infidelis occultè, aut cum dissensu patris, extraordinarium medium est, & extraordinaria diligentia: ea verò, quæ extraordinaria sunt, potius sunt supererogationis, quam debiti. In secundo casu solum potest esse dubium, an puerum semel abstractum à parentibus liceat iterum parentibus reddere sine Baptismo; nam si perpetuò remanserit est apud Christianos, neque est copia reducendi illum ad proprios, non dubito, debitum esse eum baptizare. Et quidem si puer à parentibus injustè abstractus fuit, & potest illis restitui, debitum est restituere, quia injuria illa semper (dum potest) resarcienda est, & idèd tantum abest, ut necessarium sit puerum baptizare, ut potius existimem non licere: si autem justè à parentibus abstractus est, puta quia fuit

Sup hoc primo casu, supra in Ref. 86 & ex Ref. 88. §. Excipe.

in bello captus, aut emptus, probabilius censo posse iterum parentibus restitui sine Baptismo, quia ea quæ ad salutem spiritualem pueri pertinent, semper remitti possunt parentibus, quibus ex natura rei incumbit, quamvis prævideatur eorum negligentia, aut malitia, neque obligat alium hæc cura ipsis valentibus, neque magis tenetur dominus retinere puerum, ut baptizetur, quam adultum. In tertio casu dicendum est, non teneri dominos ad illam extraordinariam diligentiam alienandi servos, ut baptizentur, satis est si conservando eos in propria potestate, indicant parentes benigna persuasione ad suam, & filiorum conversationem. Hæc omnia Lorca, ubi supra, sed an probabiliter judicent viri docti; nam aliqui, doctrinam ejus in primo casu ab ipso posito, falsam esse existimant.

RESOL. XCI.

An domini, qui possunt proles suorum mancipiorum, illis invitis, baptizare, ad id teneantur? Ex parte 7. tract. 70. aliàs 69.

§.1. **N**egativè respondet Suarez in 3. part. disp. 25. sect. 6. Sed affirmativè sententia adhaeret Vasquez disp. 155. cap. 7. quæ sententia per se loquendo videtur probabilior; quia supposito jure Domini quod præbet facultatem procurandi Baptismum parvulo, charitas videtur obligare, ut res adeo necessaria illi procuretur, nec verum est hanc obligationem ad solos parentes spectare, nam potest spectare etiam ad alios respectu quorum parvulus est in gravi necessitate; ergo etiam ad Dominos, qui si reddant parvulum parentibus, vel vendant aliis Ethnicis, de æterna salute periclitabitur, de qua bene separari poterit si procuratur ei Baptismus, & inter Christianos educetur. Argumenta Suarez non tam videntur probare Dominum non teneri procurare Baptismum, quando potest licitè, quam non posse procurare sine peccato in circumstantiis ab eo positis, ut facile patet ea consideranti.

RESOL. XCII.

An filij Infidelium post septennium, si sit dubium, sintne rationis compotes, sint invitis parentibus baptizandi? Ex parte 7. tractatu 11. & Misc. 2. Resol. 40.

§.1. **N**egativè respondet Azorius part. 1. libro 8. capit. 25. quæst. 11. ubi sic ait: An filij infidelium statim atque sunt rationis compotes possunt jure baptismate abluvi, si id petierint etiam si annos pubertatis non excesserint, & licet remnant eorum parentes. Respondeo, posse quia sunt facti sui juris in iis, quæ ad suam salutem spiritualem spectant, D. Thom. part. 3. quæst. 68. artic. 10. Tab. verbo Baptismus 7. quæst. 10. Quæres; an jure queant Baptismo donari, si dubitemus sintne rationis compotes cum petunt Baptismum? Respondeo, in dubio meliorem esse conditionem possidentis unde invitis parentibus qui possident, non sunt Baptismo abluendi.

2. Joannes Antonius Novarius in *summa Bullarum parte 2. titulo de Baptismo, numero sexto, & septimo*, affirmativam sententiam docet; putat tamen hanc sententiam intelligendam esse cum grano salis,

salis, nempe quod in tali materia debeat versari Iudicis arbitrium, in animadvertendo si puer hujus ætatis septem annorum sit vivacis ingenij, & maliciosus, ut intelligat quid petat, vel si sit obtusus, ita ut quid petat ignoret; quamvis si conjectura essent ambigua, tunc mihi suaderem esse faciendam interpretationem in favorem fidei, & sic pro Baptismo. Ita Novarius.

RESOL. XCIII.

An cognatio spiritualis contrahatur in Baptismo à Patris, si non fuerint designati etiam à Parocho, sed tantum à parentibus vel tutoribus baptizandi?

Ex quo alia deducuntur in textu hujus Resolutionis circa prædictum casum. Ex part. 9. tract. 7. & Milc. 2. Res. 50.

§. 1. Sufficere tantum, ut sint designati ad munus patris à parentibus baptizandi, & non simul à Parocho, docet Sanchez lib. 7. disp. 57. num. 15. & alij.

2. Sed Texeda in Theol. moral. tom. 2. lib. 4. tract. 2. contr. 22. num. 25. putat hanc sententiam verbis Concilii Tridentini, sess. 24. de reform. matrim. cap. 2. contrariari; nam ibi dicitur sic: *Eos, qui à parentibus baptizandi designati sunt, ut officium patris exerceant, debere etiam à Parocho admitti.* Ex quibus verbis sic deducit argumentum contra hos Auctores: Quoties in jure petitur aliquid, tanquam forma ad valorem actus, illud ad unguem observandum est; sed ad exercendum munus patris in Concilio Tridentino exigitur, tanquam forma, ut ij, qui debent esse patris, designentur à parentibus baptizandi, & quod etiam admittantur à Parocho, ut receptores baptizati; ergo utrumque requiritur, & unum sine alio non sufficit. Confirmatur: quia eodem modo loquitur Concilium de necessitate designandi patris à parentibus baptizati, ac admittendi eos à Parocho.

3. Verum novissimè Cætrus Palau tom. 4. tract. 19. disp. unica, punct. 11. §. 2. num. 9. putat, neque designationem parentum, seu tutorem baptizati necessariam esse, ut verus patris sit, veramque cognationem spirituales contrahas, & in primis necessaria non est, quando unus tantum assumitur, qui tamen à parentibus baptizati designatus non sit. Contingere enim potest, parentes baptizandi Petrum in patris designare; Parochum verò, eo illegitime repulso, te in patris admittere; tunc eo calus verus patris es, veramque cognationem spirituales contrahas; ut rectè docuit Ludovicus Vega 2. part. cas. conf. casu 4. vers. *Alteram*. Henriquez lib. 12. de matrim. c. 11. num. 3. Quia nullus est textus, Ecclesiam velle eo casu Baptismum sine fideiussore celebrari. Deinde, si nullus est à parentibus, vel Parocho designatus, vel ex malitia, vel ex ignorantia; tu verò munus susceptoris obeas; quis negare poterit, te verum esse patris? siquidem intentioni Ecclesie te conformas. Neque præsumitur celebrari sine patris. Ob quam causam existimo, cum nullus est à parentibus designatus, & plures simul baptizatum suscipiunt; omnes patris esse, veramque cognationem spirituales contrahere; quia ex duobus malis minus est eligendum. Etenim, cum eo casu unum de duobus debeat contingere, vel Baptismum solemnem celebratum

esse absque patris, vel omnes suscipientes patris esse; fatendum est, Ecclesiam velle hoc secundum, ne Baptismus solemnis contra consuetudinem à tempore Apostolorum probatam de patris adhibendo celebretur, præcipuè cum hæc intentio conformis sit antiquis sacrorum Canonum institutis, cap. *Non plures, de consecr. dist. 4. &c. fin. de cogn. spirit. in 6.* à quorum decisione recedendum non est, nisi novis statutis derogatum sit, l. *Præcipuus. C. appellat. in 6.* Sed novo Trident. Decreto derogatum non est quoad hanc partem. Textus in cap. *fin. de cognat. spirit.* Si quidem Concilium solum à patris munere, cognationis que spiritualis impedimento exclusit eos, qui ultra designatos baptizatum tetigerint; supponens manifestè, designatos tangere, & veram cognationem spirituales contrahere, De illis verò; qui baptizatum tangerent, nullis designatis tangentibus, Concilium nihil expressit. Ergo de illis judicium est ferendum juxta antiquorum Canonum instituta, ac proinde affirmandum veros patris esse, veramque spirituales cognationem contrahere. Hæc omnia Palau, qui citat Coninch, Rebellium, Poncium, Layman, & alios.

4. Verum ego cum Martino Perez de matrim. disp. 29. sect. 5. n. 5. & communi sententia Doctorum dicendum puto, designationem patris speciare ad parentes, vel ad illos, quibus incumbit cura baptizandi. Sic innuitur in Trident. & ita habet usus, & praxis Ecclesiarum. In horum verò defectum pertinet ad baptizantem; quia ei incumbit, ut legitime Baptismus celebretur; quod non fieret absque patris. Unde fit, ut si parentes ritè unum, vel duos designassent, non possent isti validè à Parocho rejici, vel alios designare: si enim id faceret, irritè faceret, nec ipsi fierent cognati. Si verò parentes nullum designare vellent, spectaret ad Parochum; vel si non ritè designarent, ut si designarent Hæreticos, non baptizatos, vel alios inutiles. Et ita puto contra sententiam Texeda.

5. Contra verò opinionem Cæstri Palai, & aliorum vide Suarez in 3. part. tom. 3. q. 67. art. 8. *Meratum tr. de matrim. disp. 9. sect. 9. n. 8.* & Perez ubi supra, n. 9. asserentes, quòd si nulli patris designati sunt, omnes tangentes non contrahere cognationem spirituales; quia concilium simpliciter voluit, ut non possent esse plures susceptores, quam duo, nempe vir, & femina; & adhuc voluit, ut qui futurus esset susceptor, esset specialiter designatus, & ad id munus admissus; & idè qui designatus non est, nec ad id officium admissus, jam non est susceptor, & consequenter nec contrahit impedimentum; alioquin non evitarentur incommoda, quæ Tridentinum evitare intendit, si possent esse susceptores non designati ad hoc munus, vel plures quam designati. Firmo hoc idem: nam Decretum Tridentini irritat cognationem inter patris non designatos, cum illam restringat ad pauciores personas; ergo petit designationem, tanquam formam, qua non servata corrumpat cognatio. Patet consequentia: quia Decretum irritans semper inducit novam actus formam.

RESOL. XCIV.

Aliqua curiosa circa Patris Baptismi notantur? Primò, quòd uxor simul cum marito filium alterius in Baptismo suscipiens, nulla auctoritate reperitur prohibita.

Secundò, quòd duo viri etiam soli, aut dua mulieres etiam sole, non possunt esse susceptores in Baptismo: ex quo colligitur Parochum contra